

BULLETIN

DEN NORDISKE INVESTERINGSBANK • JULI 2004

Tema:
Skovindustrien

NIB

Skovindustrien i fokus

Ari Mugg

For tre af de nordiske lande, Finland, Norge og Sverige, er skovindustrien en af erhvervslivets grundpiller. I Finland stod skovindustrien for 25 procent af eksportindtægterne i 2003, mens tilsvarende tal for Sverige og Norge var henholdsvis 13 og 3 procent. Eksportandelene fortæller dog ikke alt om skovindustriens betydning. En tredjedel af den totale papir- og kartonproduktion i Vesteuropa ejes i dag af finske virksomheder. Tilsvarende svenske og norske ejerandele er henholdsvis 10 og 4 procent. Næsten halvdelen af papirindustrien i Vesteuropa er således i øjeblikket nordisk ejet som resultat af industriens internationalisering.

I løbet af de seneste to årtier har skovindustrien gennemgået en radikal strukturforandring. Første skridt i processen var national konsolidering. Som eksempel kan nævnes, at de tre største skovindustrivirksomheder i Finland stod for mindre end 40 procent af den finske produktion i begyndelsen af 1980'erne, mens denne andel var over 90 procent i begyndelsen af det nye årtusind. I løbet af 1990'erne kom den grænseoverskridende konsolidering – internationaliseringen – for alvor i gang, og den nordiske skovindustri begyndte at ekspandere gennem virksomhedsopkøb og etableringer uden for Norden. Parallelt med strukturforandringen investerede den nordiske skovindustri massivt i produktudvikling og ny teknologi, ikke mindst i systemiske miljøforbedringer af produktionsprocesserne.

Den internationale konkurrence i skovindustrien er hård. Papirprisernes langsigtede tendens er for nedadgående. Priserne er faldet med 1 procent pr. år siden 1982 og 3 procent pr. år siden 1998. De konjunkturfølsomme dele af skovproduktssortimentet er blevet ramt af konjunkturedgangen siden 2001. Efterspørgselsvæksten efter skovprodukter er beskeden på sigt. Konsensusprognoser peger på en tilvækst på 1,5 til 2 procent pr. år frem til år 2010.

For at være konkurrencedygtige under disse forhold må virksomhederne hele tiden tilpasse og udvikle deres produkter efter kundernes

behov samt opnå omkostningseffektivitet. Dette har været drivkraften for den internationale konsolideringsproces, som kendetegnede skovindustrien frem til 2001. Nu fokuserer virksomhederne først og fremmest på intern rationalisering og fortsatte omkostningsbesparelser for at holde rentabiliteten oppe. Når konjunkturerne vender, vil industrien nyde godt af disse tiltag.

Den nordiske skovindustri er gennem sin veldiversificerede markedsposition, omkostningseffektivitet og vertikal integration kommet relativt godt igennem konjunkturedgangen de seneste år.

Skovindustrien står for en betydelig del af NIBs udestående lån. Andelen var 10 procent i slutningen af 2003. Den har varieret mellem 10 og 17 procent de seneste ti år. Højest var andelen i 1995 og 1996. I starten af 1990'erne deltog NIB aktivt i finansieringen af skovindustriens miljøinvesteringer. I løbet af de efterfølgende år kom skovindustriens internationalisering stærkere ind i billedet. NIB har deltaget i finansieringen af grænseoverskridende investeringer både i forbindelse med virksomhedsfusioner på tværs af grænserne i Norden og i forbindelse med industriens satsninger uden for Norden. Et interessant eksempel på dette er et lån i 2003 til Veracel Celulose, som ejes af Aracruz Celulose og Stora Enso til investeringer i en stor, moderne papirmassefabrik i Bahia i Brasilien.

NIBs finansiering afspejler strukturforandringen i den nordiske skovindustri i dens forskellige faser: *national konsolidering, miljøforbedring, produkt- og teknologiudvikling, grænseoverskridende konsolidering i Norden samt internationalisering.*

Disse fem elementer stemmer helt og holdent overens med NIBs overordnede målsætning: At fremme holdbar økonomisk vækst.

Jón Sigurðsson
Juli 2004

HOVEDKONTOR

Fabiansgatan 34
PB 249
FIN-00171 Helsingfors
Finland
Telefon +358 9 18 001
Telefax +358 9 1800 210

ØVRIGE KONTORER

KØBENHAVN

Landgreven 4
DK-1301 København K
Danmark
Telefon +45 33 14 42 42
Telefax +45 33 32 26 76

OSLO

Dronning Mauds gate 15
(hos Eksportfinans)
N-0119 Oslo
Norge
Telefon +47 2201 2201
Telefax +47 2201 2202

REYKJAVÍK

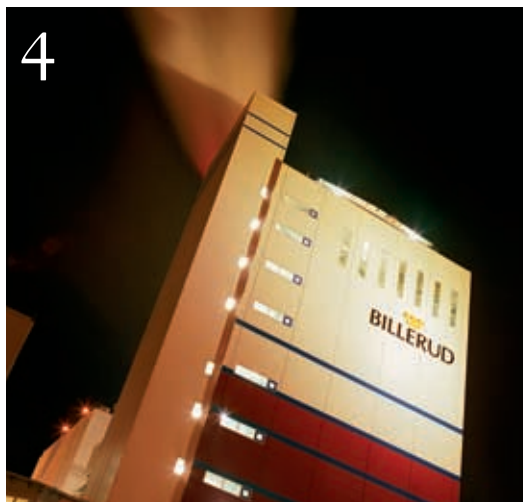
Kalkofnsvegur 1
(i Seðlabanki Íslands
bygning)
IS-150 Reykjavík
Island
Telefon +354 5 699 996
Telefax +354 5 629 982

STOCKHOLM

Kungsträdgårdsgatan 10
(i Jernkontorets bygning)
Box 1721
S-111 87 Stockholm
Sverige
Telefon +46 8 5662 6590
Telefax +46 8 5662 6591

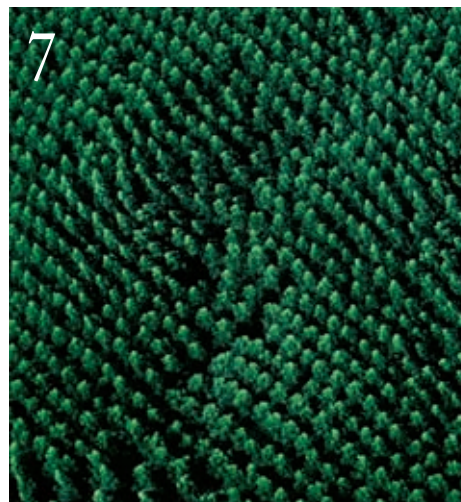
SINGAPORE

78 Shenton Way # 16-03
Singapore 079120
Telefon +65 6227 63 55
Telefax +65 6227 64 55

TEMA: SKOVINDUSTRIEN S. 4-9

- 4 Gruvöns Bruk
- 7 Veracel satser på skovbrug
- 10 Interview: Ulla-Maj Wideroos
- 12 Ny overenskomst
- 14 Panorama

- 16 Seminar om offentligt-privat samarbejde
- 18 Nye lån i Vietnam
- 20 Den Nordiske Finansgruppe
- 22 Nyheder
- 26 Kort om NIB
- 27 Årsregnskab for 2003

BULLETIN

Bladet udkommer på dansk, engelsk, finsk og svensk.

I REDAKTIONEN

Jamima Löfström, chefredaktør
Tina Nyberg, Gunilla Nyman,
Paula Roselius, Pelagia Wolff

Oversættelse Bodil Stubkjær
og Samtext

Layout Lowe & Partners, Helsingfors
Tryck Nomini, Helsingfors

UDGIVET AF

DEN NORDISKE INVESTERINGSBANK
Fabiansgatan 34, PB 249
FIN-00171 Helsingfors, Finland
Telefon: +358 9 18 001
Telefax: +358 9 1800 210
Internet: www.nib.int
E-mail: info@nib.int

**MEDDEL VENLIGST
ADRESSEÆNDRINGER PÅ**
Telefax: +358 9 612 1417

Forside
Kuvaario

GRUVÖNS BRUK

Fuld aktivitet hele året

Gruvöns Bruk ligger ved Vänerns bred i det svenske Värmland. Her bliver løv- og nåletræer materiale til frugtkasser og eksklusive indkøbsposer. Virksomheden sover aldrig. Omkring 1 100 personer, en enhed for afbarkning af træ og produktion af flis, tre kogerier, et par blegeri-er, seks papirmaskiner og to tørringsanlæg arbejder hver eneste dag året rundt, med undtagelse af et vedligeholdelsesstop pr. år.

BILLERUD

- Billerud fremstiller papir til emballage og har tre fabrikker i Sverige samt én i Storbritannien.
- Billerudaktien har været noteret på børsen i Stockholm siden 2001.
- Billerud har, som en lille aktør blandt kæmperne i skovsektoren, valgt at satse på visse niches. Målet er innovativt papir til emballager af høj kvalitet. Selskabet fokuserer på bølgepap og kraftpapir.
- Omsætningen i 2003 var næsten syv milliarder svenske kroner, medens antallet ansatte var omkring 2 400.

Bo Backström

På Gruvöns Bruk fremstiller man bleget papir til forskellige slags emballager.

Gruvöns Bruk blev grundlagt allerede i 1930'erne, og dengang som nu var fabrikantens navn Billerud. I årenes løb har ejeren skiftet navn flere gange, men de sidste par år har en Billerud igen siddet i husbondens stol. I virksomheden ser man spor fra de forskellige decennier: En maskine er flere årtier gammel, en anden er splinterny.

En af de nye investeringer på fabrikken, som fremstiller både papirmasse og papir, omfatter et anlæg til spildevandsrensning. NIB bevilgede sidste år Billerud et lån på 150 millioner svenske kroner, og midlerne går først og fremmest til dette projekt, et såkaldt eksternt rensningsanlæg. Det nye anlæg skal erstatte virksomhedens gamle rensningssystem og såvel rense spildevandet for fibre som reducere de iltforbrugende udledninger. Fibrene opsamles gennem sedimentering for siden at blive udnyttet i produktionen. Desuden vil man bruge bakterier til at reducere mængden af iltforbrugende stoffer, COD, inden spildevandet bliver sluppet ud i Vänern.

– I dag reducerer vi mængden af iltforbrugende stoffer med omtrent 40 procent, ►

Ifølge Fredrik Larsson vil et nyt spildevandsrensningsanlæg reducere de iltforbrugende udslip betydeligt.

og når det nye rensningsanlæg kommer i gang, er vor målsætning en reduktion på mellem 65 og 75 procent, siger assisterende projektleder Fredrik Larsson.

Det nye anlæg skal være i brug i slutningen af 2006. Takket være investeringen vil indholdet af kvælstof og fosfor i spildevandet synke, hvilket nedsætter risikoen for overgødskning i søen.

Det eksterne rensningsanlæg er bare en af flere miljørelaterede investeringer, som Gruvöns Bruk har gennemført i de senere år. Myndighederne har stillet forskellige krav om investeringer, når virksomheden har ønsket at øge sin kapacitet. Den eksterne rensning indgik i den miljøgodkendelse, som virksomheden fik i 2002, og som ifølge svensk lov er nødvendig, for at produktionen må finde sted.

– Vi har investeret en hel del i den senere tid. Vi begyndte med flere miljøinvesteringer i år 2000, da vi byggede en ny sodakedel, og i 2001 byggede vi et nyt inddampningsanlæg, fortæller Larsson.

Gennem inddampning fjernes vandet fra blandt andet ligninen, som er det stof, der binder træfibrene sammen. Dette er nødvendigt, for at man senere skal kunne forbrænde kogevæskan.

– Investeringen betyder utrolig meget for miljøet. Tidligere kunne vi nemlig ikke rense det kondensat, som dannes ved indampningen.

Gruvöns Bruk har foruden gennem investeringerne også udviklet sit miljøarbejde på andre måder. Virksomhedens miljøstyringssystem, som blandt andet omfatter uddannelse af de ansatte, blev for et par år siden ISO 14001 certificeret og registreret i overensstemmelse med EU's fællesordning for miljøstyring og miljørevision, EMAS.

– Jeg tror, at billedet af papirindustrien som en miljøskurk er forkert i dag. I mangt og meget føles det som om, det er os, der driver udviklingen fremad, siger Larsson.

Virksomheden har nedsat et miljøpanel, der består af indbyggere i kommunen

Grums, som ligger lige ved siden af fabrikken. Det er meningen, at panelets medlemmer skal meddele virksomheden, hvis de konstaterer for eksempel støj- eller lugtgener.

– Det har vi gjort for at øge vor goodwill hos samfundet, for vi ved selvfølgelig, at vi ryger og lugter lidt og høres en hel del, siger Larsson og betoner, at udslipene undertiden ikke er mærkbare på fabriksområdet, på trods af at de mærkes udenfor.

At en stadig større del af råvarerne bliver hentet med tog i stedet for med lastbil, har også en positiv indvirkning på miljøet. Fabrikken får de fleste af sine råvarer, løv- og nåletræer, fra de nærliggende skove. Desuden importerer man en del råvarer fra de baltiske lande med skib.

Gruvöns Bruk producerer udelukkende blegede produkter, medens Billeruds to andre svenske fabrikker – Karlsborg i Nordsverige og Skärblacka nær Norrköping – fremstiller både blegede og ublegede produkter. Gruvöns Bruk producerer bølgepap samt sække- og kraftpapir. Desuden sælges en del af den papirmasse, som man producerer på Gruvön. Målet er, at alle produktsegmenter i år samlet skal nå op på 660 000 ton.

Bølgepap, som er den største produktkategori, bliver for eksempel anvendt til frugtkasser.

– Appelsinplukningen i Israel giver os et stort kundegrundlag, siger Larsson.

Sække- og kraftpapir bliver for eksempel anvendt til sukker- og myslieballage samt til indpakning af byggematerialer. Ifølge Larsson er der et voksende marked for papir til fine papirposer. Produktionsmæssigt er blandt andet papir til sterile formål og klistermærker udfordrende slutprodukter, fortæller han.

Papirets tryk kvalitet er alfa og omega ved produktionen, da så godt som alle indpakninger nu for tiden skal forsynes med tekst og billede.

Larsson anser, at Gruvöns trumfkort er viljen til at udvikle papirproduktionen.

– Jeg synes, man kan slå på tromme for, at vi tør prøve noget nyt, siger han. ■

Veracels styrke er hurtigtvoksende skov

At kombinere konkurrencedygtig produktion af papirmasse, moderne skovbrugsteknologi og korte transportafstande med ansvarsbevidst erhvervsvirksomhed og biologisk mangfoldighed er visionen for det brasilianske Veracel, som i 2005 tager sin nye papirmassefabrik i brug. Projektet er på mange måder unikt.

Finansieringen af Veracels papirmassefabrik i delstaten Bahia i det nordøstlige Brasilien var en af de største opgaver, NIB påtog sig i 2003. Veracel er et nordisk-brasiliansk joint venture, som ejes af skovkoncernerne Stora Enso Oyj og Aracruz Celulose S.A., sidstnævnte selskab producerer allerede papirmasse i Brasilien.

Hvert af selskaberne har en andel på 50 procent af projektet og papirmassefabrikens produktion.

Beslutningen om at opføre papirmassefabrikken blev taget i maj 2003, på hvilket tidspunkt man også påbegyndte bygge- og anlægsarbejdet. Derefter er projektet skre-

det frem som planlagt. Fabrikken vil blive verdens største enstrengede produktionsanlæg for bleget eukalyptusmasse. Driften går i gang midt i 2005.

Veracels samlede årskapacitet bliver 900 000 ton kortfibret papirmasse, som eksporteres til papirproducenter i først og ►

Stora Enso

De 30 meter høje eukalyptustræer er klar til at blive høstet. De har nået at blive knap otte år gamle.

Serra Enzo

Veracels plantager ligger på plateauområder, medens dalene er reserveret til plantede nationale træsorter. Mosaiklandskabet medvirker til at bevare naturens biodiversitet. 47 procent af Veracels jorder er eukalyptusplantager og 48 procent fragmenter af atlantisk regnskov samt arealer for regeneration.

fremmest Nordamerika, Europa og Asien. Papirmassen bliver anvendt til tryk-, skrive- og specialpapir samt til tissuepapir. Råvaren kommer fra plantager med hurtigtvoksende eukalyptus. Ved at opkøbe land og indgå kontrakter med lokale jordbesiddere om dyrkning af eukalyptus har man sikret råvareforsyningen inden for kort transportafstand fra fabrikken. Råvaren og de korte afstande skal også sikre selskabets lønsomhed.

I de sidste 50 år har skaderne på miljøet og den atlantiske regnskov i Bahia været omfattende. Den økologiske balance i området med et unikt plante- og dyreliv er blevet alvorligt forstyrret. Vilkaflig fældning af skov og intensiv kvægdrift har ført til ødelæggelser, der mange steder var

total. Veracel har plantet skov på jorder, som allerede var ødelagt eller udsat for kraftig slitage under mange års intensivt kvægopdræt.

Halvdelen af Veracels jordbesiddelser på 147 000 hektar beplantes med eukalyptustræer. Den anden halvdel vil blive fredet. For så vidt som der ikke allerede vokser regnskov på den fredede del, vil selskabet genplante regnskoven i en takt på flere hundrede hektar pr. år. Sideløbende med plantagedriften bevarer man de fredede områder for at udvikle dem til regnskove. Den forbedrede beskyttelse af den resterende regnskov vil på længere sigt øge områdets biologiske mangfoldighed.

Veracel har også udarbejdet et system, som skal minimere påvirkningen af grundvandet og spredningen af kemikalier.

På området anvender man moderne skovbrugsteknologi. Barken, bladene og grenene fra de fældede træer bliver efterladt på hugstområdet. Det er med til at begrænse erosionen og bevirker, at en stor del af næringsstofferne i træerne føres tilbage til jorden.

Klimaet i området er gunstigt for dyrkning af eukalyptus. Den stabile temperatur og rigelige nedbør bevirker, at træerne vokser hurtigt. Man kan plante året rundt, og træerne kan høstes efter knap otte år. Da har de nået en højde på cirka 30 meter. Den årlige produktivitet

er ti gange så stor som i for eksempel de finske skove.

Eukalyptusplanterne bliver drevet frem i Veracels planteskole, der har kapacitet til godt en snes millioner planter pr. år. Selskabet finder gennem forskning nye metoder til at opgradere kvaliteten og produktiviteten på sine plantager. Man sigter mod de bedste forhold for planterne.

Måler er, at Veracel skal blive verdens førende papirmassefabriks- og plantageprojekt. Derudover har man tænkt sig, at projektet skal blive et forbillede for konkurrencedygtig og ansvarsbevidst produktion af papirmasse.

Fabrikken, som ligger i et område med stor arbejdsløshed, skaber både direkte og indirekte nye arbejdspladser til lokalbefolkningen. Dette gælder, både mens byggeriet pågår, og når fabrikken starter driften. Næsten halvdelen af dem, der uddannes på fabrikken, vil være kvinder. Erhvervslivet i regionen vil blive stimuleret, og Veracel værner om regionens udvikling, således at man kan sikre sig kvalificeret personale også på lang sigt. I en årrække vil selskabet anvende betydelige summer på et udviklingsprogram, som blandt andet inkluderer skoler, uddannelse, sundhedspleje og fritidssektorer i regionen.

Brasilianske og internationale medborgerorganisationer har sat spørgsmålstegn ved projektets berettigelse. For at imødegå denne uro er det ikke tilstrækkeligt kun at få den information, som virksomheden selv står for. Derfor har Veracel i 2004 truffet aftale med United Nations Development Programme, UNDP, om en upartisk ekstern evaluering. UNDP skal udføre en socio-økonomisk vurdering af virkningen af Veracels virksomhed i de kommuner, hvor selskabet opererer.

– Vi har gjort en masse i vores region, men vi forsøger nu at få vejledning, så vi kan blive et endnu mere socialt ansvarligt selskab, siger Vitor Costa, administrerende direktør for Veracel.

Projektet bliver stærkt støttet af de nationale og lokale myndigheder i Brasilien. Veracel er allerede nu regionens største virksomhed og arbejdsgiver. Samtidig er Veracel vigtig for Brasilien og delstaten Bahia. Projektet giver landet betydelige eksportindtægter.

Papirmassefabrikken vil gøre brug af den bedst tænkelige teknologi, og den vil opfylde alle de krav og normer, som gælder for tilsvarende nordiske projekter. I 2003 fik Veracels skovprojekt certifikat for opfyldelse af den internationale miljøledelsesstandard ISO 14001. ■

Sierra Enso

Fotnot:

NIB deltager i finansieringen af Veracel Celulose S.A.'s papirmassefabrik i Brasilien med et lån på 70 millioner amerikanske dollars. Projektet samfinansieres med Den Europæiske Investeringsbank og den brasilianske udviklingsbank, BNDES. En betydelig del af leverancerne til projektet kommer fra Norden.

Uddannet lokalt personale driver eukalyptusplanterne frem på Veracels planteskole.

LÅN TIL SKOVINDUSTRIEN

I 2003 deltog NIB i finansieringen af følgende projekter inden for nordisk skovindustri:

- Lån til det finske Ahlstroms køb af en virksomhed, der fremstiller fiberstof i Sverige. Købet er en del af et større opkøb af den amerikanske Dexterkoncerns produktion af fiberbaserede materialer.
- Finansiering af en ombygning af Biko-Lats træforædlingsfabrik i Letland. Biko-Lat er et datterselskab af det islandske Norvik.
- Investeringer i Billeruds miljøforbedrende foranstaltninger i årene 2004–2006, først og fremmest på Gruvöns Bruk i Sverige, hvor det største enkeltstående projekt omfatter forbedret ekstern rensning.
- Miljøinvestering i M-reals papirfabrik i Husum, Sverige. Et nyt biologisk rensningsanlæg bliver opført i tilslutning til fabrikkens affaldsdeponi. Reduktionen af det kemisk iltforbrugende stof (COD) bliver på mindst 65 procent.
- SCA's investeringer i miljøforbedrende foranstaltninger, blandt andet vandrensning på en papirmassefabrik og et nyt blegeri på en papirfabrik. SCA investerer også i en tissue-papirfabriks slamforbrændingsovn, som omdanner slam fra papirfremstillingen til energi.
- Lån til Sveaskogs investeringer i en integreret papirmasse- og kartonfabrik i Frövi, Sverige. Investeringerne resulterer i væsentlige forbedringer af miljøet i kraft af såvel større effektivisering og bedre udnyttelse af kapaciteten som lavere udslip til luft og vand.
- Miljøinvesteringer i UPM-Kymmene's papirmassefabrik i Jakobstad, Finland. Investeringerne betyder, at udslippet af det biologisk iltforbrugende stof (BOD) bliver halveret.
- Lån til Veracel Celulose til investeringer i en papirmassefabrik i Brasilien.

Det nordiske samarbejde følger tiden

Ingenting er som før, heller ikke når det gælder nordisk samarbejde. Den nordiske kultur kan dog, også i fremtiden, være det forenende led, tror anden finansminister i Finland, Ulla-Maj Wideroos.

Anden finansminister Ulla-Maj Wideroos, der i den finske regering har ansvaret for NIB, ønsker, at NIB fortsætter med at investere i miljøprojekter. Man kan påvirke gennem finansiering, påpeger hun. – Penge taler altid.

Max Wallgren

– Vi i Norden har en kultur, som er noget særligt for os, og som ingen anden har, siger minister Wideroos og håber, at denne kultur kan føre landene sammen på en måde, som er til fordel for Norden uden at være til ulempe for andre.

Før Wideroos blev kommunaldirektør, medlem af rigsdagen og endelig anden finansminister i foråret 2003, arbejdede hun på det nordiske informationskontor i Vasa. Det var i begyndelsen af 1980'erne. Siden da har grænserne i Østersøregionen fået mindre betydning på grund af Nordensamarbejdet og Den Europæiske Union. Hvem kunne for en snes år siden tro, at de baltiske lande skulle nærme sig Norden på flere forskellige fronter, spørger Wideroos sig. Hun regner med, at det nordiske fællesskab kan åbnes mod Baltikum og andre lande, men samtidig leve videre.

Det varer sandsynligvis længe, før det nordiske samarbejde med fri bevægelighed og aftaler om skat og sociale spørgsmål kan nå ud til andre lande, anser Wideroos. Selv i Norden er der stadig mange grænsehindre tilbagelagt.

– Vi kan ikke føle os delagtige, hvis vi hele tiden bliver hindret i delagtighed, siger Wideroos og pointerer, at arbejdet med at fremme det interne fællesskab i Norden langtfra er afsluttet.

En forudsætning for, at den nordiske fællesskabsfølelse ikke skal blive forfladiget, er, at man løser de praktiske problemer, anser Wideroos. Nu er man for eksempel blevet enige om at åbne et fælles skattekontor på Internet.

Wideroos tror, at Nordisk Råd i fremtiden primært kommer til at beskæftige sig med konkrete spørgsmål, medens de store visioner træder i baggrunden.

Der er ifølge Wideroos grund til en vis uro, når det drejer sig om det nordiske samarbejde eksternt i for eksempel EU. Hun tror, at de nordiske lande i fremtiden vil stå sammen i spørgsmål, der er af fælles interesse, men i andre spørgsmål vil landene gå hver sin vej.

»Det svenske sprog markerer, at det er en nordisk bank«

Finansmarkedet i Norden og Baltikum er med tanke på både børser og banker allerede stærkt integreret. Den udvikling synes Wideroos ikke, at myndighederne behøver at blande sig i.

Derimod skaber integrationen et pres for justering af lovgivningen, så den svarer til morgendagens behov. Her skal man være hurtig, fordi lovenes levetid er kort, da situationen på markedet ændres i løbet af ganske få år. Netop nu er reguleringen af Det Europæiske Selskab et vigtigt spørgsmål. I tilknytning hertil bliver det ligeledes aktuelt at diskutere finansinspektionens rolle i de respektive nordiske lande.

Som anden finansminister er Wideroos ikke kun ansvarlig for anliggender, der vedrører finansmarkedet samt told og skat, men blandt andet også for spørgsmål, som berører NIB og Den Europæiske Investeringsbank, EIB. Wideroos er tilfreds med den rolle, NIB har fået.

– Jeg synes ikke, at der findes særlig store behov for forandringer. Det, der er vigtigt, er, at man nu, som før, følger med i, hvad der sker i nærområdet.

Wideroos ønsker, at NIB fortsætter med at yde lån til projekter med positive miljøpåvirkninger.

– Jeg er overbevist om, at miljøinvesteringer er morgendagens melodi, siger hun.

Wideroos ser ikke det baltiske medlemskab af NIB som noget dramatisk vendepunkt. Den egentlige forandring sker ikke på det operative plan, men på beslutningstagerniveauet, når de baltiske lande i fremtiden kan være med til at lægge retningslinierne for NIB, påpeger hun. Samtidig med at de baltiske lande får disse rettigheder, vokser også deres ansvar. Dette, synes Wideroos, er positivt.

Mod øst ligger der ifølge Wideroos store udfordringer for NIB. Rusland er

enormt både geografisk og med tanke på alle de udfordringer, som findes i landet.

– Stort er et alt for svagt ord.

Der er specielt grund til at være aktiv på miljøsidens, anser Wideroos og tilføjer, at finansieringen af det sydvestlige spildevandsrensingsanlæg i Skt. Petersborg bare er starten på det, man forventer sig af NIB.

Wideroos er glad for, at NIB efter udvidelsen får to officielle sprog: engelsk og svensk.

– Det svenske sprog markerer, at det er en nordisk bank, siger Wideroos, selv om hun mistænker, at engelsk bliver det daglige arbejdsprog.

NIB er den første nordiske institution, som har budt de baltiske lande velkommen som fuldværdige medlemmer. Wideroos tror dog ikke, at Estland, Letland og Litauens medlemskab af NIB også automatisk åbner dørene til andre nordiske institutioner. Det er nødvendigt med en principbeslutning i Nordisk Råd, hvis de andre institutioner, som danner en helhed, skal åbne deres døre, vurderer Wideroos.

I egenskab af anden finansminister har Ulla-Maj Wideroos, eksempelvis fra møderne med sine nordiske finansministerkolleger, fået et bredt perspektiv på det nordiske samarbejde.

Men i årene på det nordiske informationskontor arbejdede Wideroos med, hvad hun selv kalder, den folkelige version af nordisk samarbejde. Og det er her på græsrodsniveau, det nordiske fællesskabs fremtid bliver afgjort, tror hun. Det, der er vigtigt, er, hvordan ungdommen ser på fællesskabet, anser ministeren. ■

»Vi kan ikke føle os delagtige, hvis vi hele tiden bliver hindret i delagtighed«

Den Nordiske Investeringsbank bliver både nordisk og baltisk

Veikko Nurmnen

Den nye NIB-overenskomst blev underskrevet af fra venstre: Ib Katznelson, Danmark, Taavi Veskimägi, Estland, Ulla-Maj Wideroos, Finland, Dalia Grybauskaitė, Litauen, Haakon Baardsøn Hjelde, Norge og Gunnar Lund, Sverige. Længst til venstre Catarina Doepel, NIB, og længst til NIB.

Dalia Grybauskaitė

Geir H. Haarde

Gunnar Lund

Taavi Veskimägi

Geir H. Haarde, Island, Valdis Krastīš, Letland, højre Claes de Neergaard og Jón Sigurðsson,

Den Nordiske Investeringsbank skal være mere end bare nordisk. Det blev de nordiske statsministre enige om sommeren 2003. Godt et halvt år senere, den 11. februar 2004, blev en ny overenskomst med nye vedtægter for NIB underskrevet i Helsingfors af repræsentanter for de nordiske og baltiske regeringer.

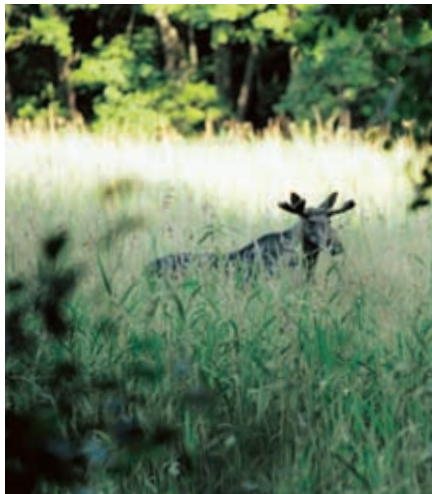
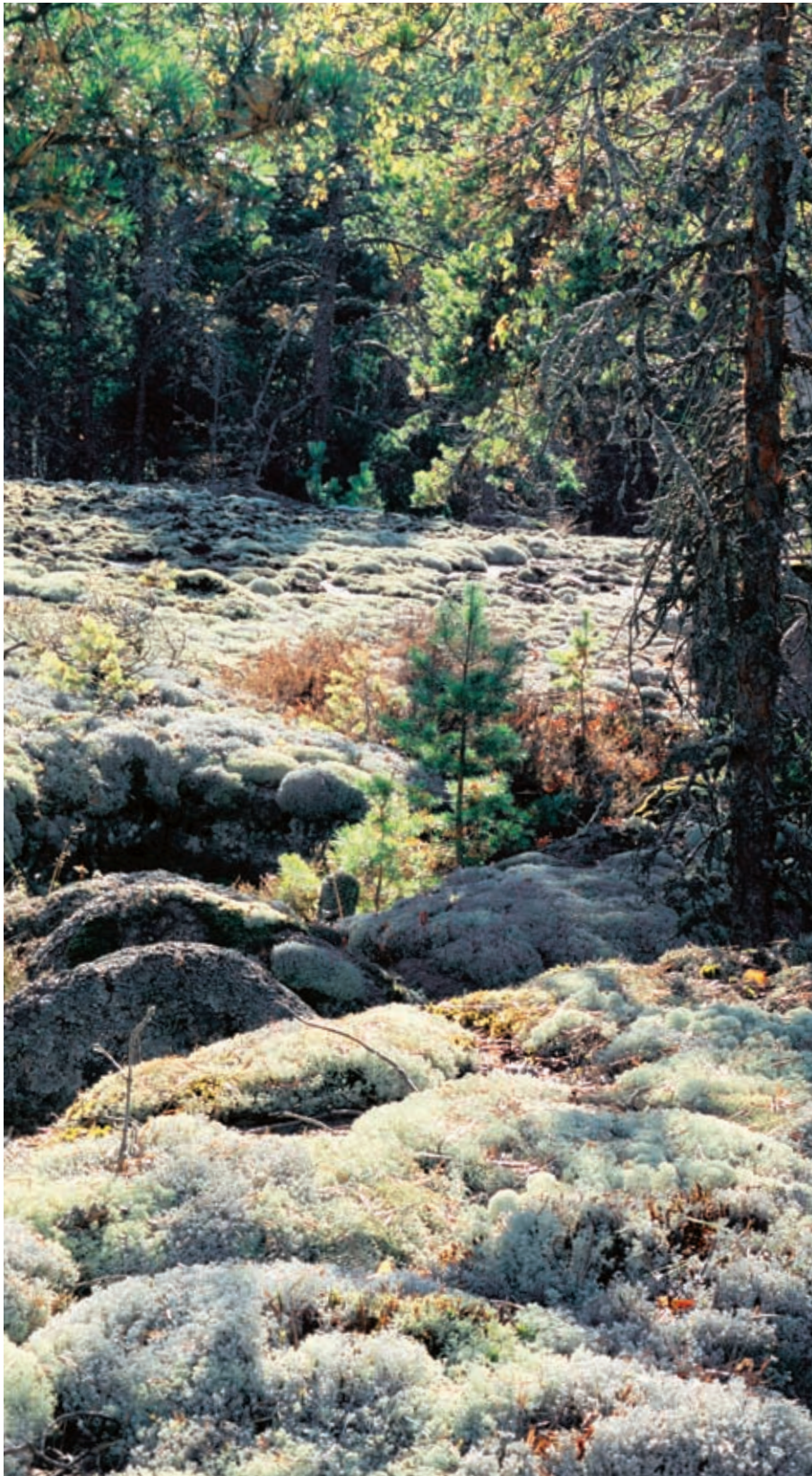
Ifølge Islands finansminister Geir H. Haarde vil det baltiske medlemskab af NIB fremme udviklingen ikke bare i Estland, Letland og Litauen, men i hele Østersøregionen. Haarde talte i egenskab af ordførende for de nordiske finans- og økonomiministre ved ceremonien på NIBs hovedkontor. Efter at de nordiske statsministre i juni 2003 havde givet klarsignal til en udvidelse af banken, lå ansvaret for forhandlingerne hos de nordiske finans- og økonomiministre og deres baltiske kolleger.

Den nye NIB-overenskomst betyder, at Estland, Letland og Litauen bliver medlemmer af banken på samme vilkår som de nuværende fem medlemmer: Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. Ifølge

Haarde har ligestilling altid været betegnende for samarbejdet i Norden.

– Jeg hilser denne begivenhed velkommen, sagde Litauens finansminister Dalia Grybauskaitė, da overenskomsten med vedtægterne var blevet underskrevet. Grybauskaitė, som blev EU-kommissær, da Litauen blev medlem af Den Europæiske Union, regnede med et stadig tættere samarbejde i Østersøregionen.

Den nye overenskomst skal nu ratificeres i alle otte medlemslande. Man forventer, at den proces vil være afsluttet ved årsskiftet, hvilket baner vej for baltisk medlemskab af NIB fra og med begyndelsen af 2005. NIB er allerede nu begyndt at rekruttere baltiske medarbejdere. ■

DER HVOR FRED OG HVILE BOR

Et hjemsted for stille ro. Det er skoven for den finske naturfotograf Tommi Heinonen. Han har villet fange enkelheden, freden og stilheden i sine billeder.

– I skovens dyb finder man altid interessante små detaljer: planter, svampe, mos, myrer.

Ifølge Heinonen skænker skoven vandreren noget af sin uforstyrrelige ro. En væsentlig del af at røre sig i naturen er at stoppe op, se og lade sig forundres.

SEMINAR I RIGA

Offentlige projekter i privat regi

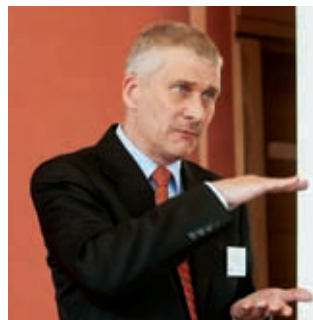
Atvars Liepins

Riga by var vært for seminaret. Vicestadsdirektør Sergejs Dolgopolovs (til venstre) bød deltagerne velkommen. De repræsenterede såvel stater og kommuner som transport- og finanssektoren. I midten ses regionschef Lauri Johnson fra NIB og til højre regionschef Esa Tuomi fra Nordea.

PPP

- Forkortelsen PPP står for *Public Private Partnership*.
- Idéen fødtes i Storbritannien.
- PPP indebærer, at offentlige projekter gennemføres i samarbejde mellem den offentlige og den private sektor.
- PPP giver mulighed for finansiering af projekter uden for statslige og kommunale budgetter. Samtidig bliver det muligt at gennemføre omfattende projekter i større enheder og på den måde opnå stordriftsfordele.
- PPP giver også mulighed for overføring af risici fra den offentlige til den private sektor.
- PPP-modellen kan anvendes til udprægede infrastrukturprojekter som vejbyggeri og varmeforsyning, men også til for eksempel sundhedsvæsen og uddannelse.
- Private aktører kan stå for projektets finansiering, planlægning, gennemførelse og vedligeholdelse.
- Som eksempel på nordiske PPP-projekter, NIB har finansieret, kan nævnes Lahtismotorvejen i Finland, udbygningen af E 39 i Norge og Arlandabanen i Sverige.

En gennemtænkt kontrakt, veldefineret risiko- og ansvarsfordeling samt evne til at fatte en beslutning er vigtige elementer i projekter, som bliver gennemført i samarbejde mellem den offentlige og den private sektor.

Tom Schmidt

Sådan lød ræsonnementet i april, da repræsentanter for den offentlige og den private sektor i Baltikum og Norden samledes i Riga på et seminar om offentligt-privat samarbejde, *Public Private Partnership*. Hensigten med seminaret var at præsentere PPP som model til løsning af de store behov for infrastrukturinvesteringer i Baltikum. Riga by var vært for seminaret, som blev arrangeret af Nordea og NIB.

– De baltiske lande har allerede stor erfaring i privatisering, og der er politisk vilje til at engagere den private sektor i forskellige dele af samfundet. Dette skal ses som noget positivt og baner vej for en gennemførelse af infrastrukturprojekter sammen med privatsektoren. Opgradering af infrastrukturen i Baltikum vil også give bedre muligheder for at udnytte EU's betydelige ressourcer, udtaler Lauri Johnson, NIBs regionschef for Baltikum og Polen.

Kaisa Leena Välipirtti

På seminaret talte blandt andet Kaisa Leena Välipirtti, regeringsråd for det finske Kommunikationsministerium, og Tom Schmidt, administrerende direktør for vejentreprenørselskabet Nelostie Oy. De præsenterede Lahtis-

motorvejen, som er det første større finske vejprojekt, der er blevet gennemført med privatfinansiering efter PPP-modellen. Välipirtti fortalte, at en videreudviklet version af den model, der blev anvendt til Lahtismotorvejen,

ifølge planerne skal benyttes på en anden strækning, motorvej E 18. Ifølge Välipirtti har man på Kommunikationsministeriet haft positive erfaringer med Lahtisprojektet. Statens Revisionsverk så for sin del fordele ved en hurtig fuldførelse af vejbyggeriet, men syntes, at det er uklart, om PPP-modellen er mere rentabel end traditionelle projektmodeller. Lahtismotorvejen stod færdig et år tidligere end planlagt.

Schmidt pointerede betydningen af en gennemtænkt kontrakt, hvis et PPP-projekt skal lykkes. Kontrakten mellem Nelostie og de finske vejmyndigheder er en langsigtet servicekontrakt, som foruden selve vejbyggeriet også omfatter vedligeholdelse af vejen.

– Kontrakten ansporede os til at tænke i livscyklustermer og gøre vejen færdig så hurtigt som muligt, sagde Schmidt.

I Norge besluttede stortinget i 2001 at prøve PPP-modellen i forbindelse med tre vejprojekter, fortalte Kjersti Billehaug, cheffingenør ved det norske vejvæsen. Arbejdet pågår allerede på afsnittet Klett-Bårdshaug på E 39. Arbejdet på strækningen Lyngdal-Flekkefjord er også påbegyndt med NIB som finansier.

– Det er meget vigtigt, at kunden er rede til at tage en beslutning, sagde Gunnar Lundberg, viceadministrerende direktør i ►

Kjersti Billehaug

Gunnar Lundberg

Skanska BOT, og bestyrelsesformand for Nelostie, som har bygget Lahtis-motorvejen i Finland, samt næstformand i bestyrelsen for Orkdalsvegen, som er ansvarlig for afsnittet Klett-Bårdshaug i Norge. Ifølge Lundberg er offentligt-privat samarbejde frem for alt en måde at spare penge på.

Kjell Sundberg var inde på samme linie. Sundberg er administrerende direktør for A-Banan Projekt AB, som de svenske myndigheder dannede for at varetage den svenske stats interesser vedrørende Arlandabanen, togforbindelsen fra Arlanda Lufthavn til Stockholms centrum. – PPP er ikke kun en finansieringsform, men også en måde at effektivisere offentlig service.

Sundberg pointerede også vægten af en klar fordeling af risici, hvor den part, som har den bedste mulighed for at bære risici, skal gøre det.

Deltagerne på seminaret konstaterede, at det er en udfordring for PPP-projekter, som af natur er mere komplekse end traditionelle projekter, at holde transaktionsudgifterne og bureaukratiet i skak.

Det er også vigtigt at have en udtalt rolle- og ansvarsfordeling og udnytte al den viden, som de forskellige parter er i besiddelse af. ■

Kjell Sundberg

VIETNAM VOKSER

Stor efterspørgsel efter lån

– Hver gang man er der, bliver man slået af, hvor hurtigt udviklingen går, siger NIBs regionschef for Asien, Søren Kjær Mortensen. NIB har i år truffet aftale om flere nye lån til Vietnam.

Der er et stort behov for investeringer i Vietnam ikke mindst inden for energisektoren. Efterspørgslen efter el er steget kraftigt, i og med at den kommunistiske etpartistat har åbnet sine døre for omverdenen, og den økonomiske aktivitet har taget fart. I slutningen af maj traf NIB aftale om et lån på 40 millioner amerikanske dollar til det statsejede selskab Electricity of Vietnam, EVN. NIBs engagement i energisektoren i Vietnam udgør med denne aftale omkring 100 millioner dollar. Repræsentanter for det vietnamesiske finansministerium underskrev den nye låneaftale under et besøg i Helsingfors.

– Forskellen mellem udbud og efterspørgsel efter energi er et fælles træk for mange lande i Asien, siger Mortensen, som i nogle år har haft ansvaret for NIBs kontor i Singapore.

NIB underskrev en statusaftale med Vietnam i 1996 og har hidtil først og fremmest finansieret energisektoren. I slutningen af 1990'erne bevilgede NIB også et lån på cirka 20 millioner amerikanske dollar til en papirfabrik og et på 2,1 millioner dollar til en kaffefabrik.

I april underskrev NIB og det vietnamesiske finansministerium to låneaftaler: en for finansiering af en cementfabrik

og en for finansiering af små- og mellemstore virksomheder. Alle NIBs lån i Vietnam går via finansministeriet, efter at ministeriet for planlægning og investering har givet grønt lys for projekterne.

NIB har allerede tidligere ydet et lån på 15 millioner amerikanske dollar til opførelsen af en cementfabrik i Tam Diep i det nordlige Vietnam. Nu blev man enige om en tillægsfinansiering på 10 millioner dollar.

Låneprogrammet for små- og mellemstore virksomheder er NIBs første i Vietnam. Den vietnamesiske regering har valgt at prioritere disse virksomheder højt, forklarer Mortensen. Intermediærbanken Bank for Investment and Development of Vietnam, BIDV (Vietindebank), som står for den lokale ekspertise, kanaliserer programmet på 20 millioner amerikanske dollar.

Det er en forudsætning for finansiering fra NIB, at projekterne er af gensidig interesse for Vietnam og NIBs medlemslande. Doktor Nguyen Thanh Do, som er underdirektør i afdelingen for ekstern finansiering i det vietnamesiske finansministerium, ser muligheder for fortsat udvikling af det nordisk-vietnamesiske forretningssamarbejde inden for flere sektorer. Ifølge doktor Do er

Repræsentanter for det vietnamesiske finansministerium besøgte NIBs hovedkontor i maj for at underskrive en låneaftale på 40 millioner amerikanske dollar til det statsejede energiselskab Electricity of Vietnam, EVN. I underskriftsceremonien deltog også flere personer fra NIBs administration.

der i Vietnam blandt andet interesse for at udvikle teknisk uddannelse, sundhedspleje og vandrensning samt anden miljøvenlig teknologi.

Der er betydelige miljøproblemer i Vietnam. Mortensen forventer, at landet vil fæste mere opmærksomhed på miljøaspekter, i og med at velfærden stiger, og er enig i, at nordiske virksomheder har meget at hente i Vietnam.

– Som vi ser det, er der muligheder inden for alle sektorer, siger han.

Men en forudsætning for forretnings-samarbejdet er ofte, at den udenlandske aktør kan skaffe finansiering til projektet. Mortensen anser, at dette netop er en årsag til, at efterspørgslen efter lån er stor i Vietnam.

– Samarbejdet med finansministeriet har været godt, siger Mortensen og påpeger, at NIB i fremtiden er beredt til at gå ind i nye sektorer.

Direkte investeringer fra udlandet er livsvigtige for landet. Ifølge doktor Do

stræber Vietnam efter at udvikle investeringsklimaet. Det er målet at bibeholde en støt økonomisk vækst og samtidig nå stabilitet i samfundet. ■

Ny fond for reduktion af drivhusgasser

Den nye fond, *Testing Ground Facility* (TGF), skal fremme og støtte bestræbelserne for at opfylde Kyoto-protokollen. De nordiske lande kan gennem fonden investere i projekter, der reducerer CO₂-udslip i Baltikum, Polen og Rusland, og derved opnå CO₂-kreditter, med hvilke de delvis kan opfylde deres nationale forpligtelser til at reducere udslip i henhold til Kyoto-aftalen. De nordiske lande har indskudt en grundkapital på 10 millioner euro, men på et senere tidspunkt vil man også åbne for private investorer.

Det Nordiske Miljøfinansieringsselskab, NEFCO forvalter fonden, som ifølge administrerende direktør Harro Pitkänen er i opbygningsfasen.

- For øjeblikket foretager man den første gennemgang af potentielle projekter. Senere på året vil man også rette en generel invitation til projektudviklere i regionen om at søge finansiering til deres projekter.

Bag det hele ligger en flerårig proces. Formålet var at skabe et forsøgsområde i Østersøregionen for klimaprojekter, som bygger på såkaldt fælles gennemførelse, *Joint Implementation*. Det betyder, at et land, der investerer i udslipsreducerende projekter i et andet land, kan godskrive projekternes CO₂-reduktion i sit nationale klimaregnskab. Grundidéen er, at det er mere omkostningseffektivt at nedbringe

Kyoto-protokollen er en aftale, som specificerer mål for begrænsning af drivhusgasudledningerne i perioden 2008–2012. Aftalen omfatter de industrilande, som har underskrevet protokollen. Målet er at reducere udledningerne med fem procent i forhold til niveauet i 1990. Protokollen giver desuden de lande, som har bundet sig til aftalen, mulighed for at modregne de udslipsreduktioner, som bliver gennemført i et andet land. En af mekanismerne til dette er *Joint Implementation*.

udledningerne i nærområderne end i Norden, medens nyttevirkningen på miljøet er den samme.

Potentielle projekter, som kan finansieres af fonden, er frem for alt energiprojekter med fokus på vedvarende energi og energieffektivisering og -besparelse, men man kan også yde finansiering til visse andre projekter. Ofte kræver projekterne tillægsfinansiering fra internationale finansieringsinstitutter som for eksempel NEFCO, NIB, EIB og EBRD eller andre finansieringskilder. ■

NYE STILLINGER

*Mattias
Bremer*

Mattias Bremer (FI) er udnævnt til likviditetsforvalter i bankens finansafdeling. Han har tidligere arbejdet som finansanalytiker i NIB.

Regnskabschef **Stina Kontro** (FI) er udnævnt til underdirektør. Hun leder afdelingen for bogholderi og budget.

Nils Ole Møllenhuis (N) er ansat som viceregionschef for Norge. Han kommer fra Fokus Bank/Danske Bank i Oslo, hvor han sidst arbejdede som assisterende bankchef.

Guðmundur Ólason (IS) er udnævnt til underdirektør i den nordiske afdeling. Han er regionschef for Island.

Lennart Richardsen (N) er ansat som senior projektanalytiker i bankens analyseafdeling. Han kommer fra PA Consulting Group og har tidligere arbejdet hos bl.a. Ernst & Young Consulting og Kværner Energy.

Pelagia Wolff (FI) er blevet projektansat i bankens informationsafdeling som informator. Hun har sidst været ansat på Hufvudstadsbladets økonomiredaktion.

Den Nordiske Finansgruppe

Arne Dybdahl (N) er blevet projektansat i Nopef som regionschef med hovedvægten lagt på norske virksomheder. Han har tidligere arbejdet i NIBs finansafdeling og forskellige virksomheder i Finland og Norge.

*Stina
Kontro*

*Nils Ole
Møllenhuis*

*Guðmundur
Ólason*

*Lennart
Richardsen*

*Pelagia
Wolff*

*Arne
Dybdahl*

INTERNATIONALT MØDE OM MILJØ

Gunnilla Nymann

En snes miljøeksperter fra forskellige multilaterale finansinstitutioner samledes i juni på NIBs hovedkontor i Helsingfors. NIB, NDF og NEFCO var værter for mødet, MFI Working Group on Environment Meeting, som i et par dage behandlede aktuelle miljøspørgsmål i tilknytning til finanssektoren.

NIBs første lån til Slovakiet

Ludovit Konczer og Jón Sigurðsson.

I februar underskrev NIB og Slovak Guarantee and Development Bank (SGDB) en låneaf tale på 10 millioner euro. Lånet er NIBs første til Slovakiet.

Der er tale om et låneprogram, hvor midlerne bliver kanaliseret til projekter via SGDB, der fungerer som intermediær. Midlerne skal gå til infrastruktur- og miljøprojekter, til investeringer inden for sundheds- og hospitalssektoren samt til industrien. Projekterne skal være af gensidig interesse for Slovakiet og NIBs medlemslande.

Ifølge Ulf Westergård, viceregionschef for region Central- og Østeuropa, er interessen for direkte investeringer i Slovakiet vokset.

Fra en nordisk synsvinkel er det interessant, at skovindustrien er forholdsvis udviklet med tanke på landets store skovressourcer.

Det statsejede SGDB er ifølge Westergård en udmærket samarbejdspartner for NIB, fordi intermediærbanken finansierer flere projekter, som kræver langfristet finansiering, og desuden kanaliserer EU-midler, hvilket giver mulighed for samfinansiering. NIBs lån til SGDB har statsgaranti. ■

Ny mandatperiode for bestyrelsen

Island har nu formandsposten i NIBs bestyrelse. Fra den 1. juni 2004 er afdelingschef Bolli Thór Bollason fra det islandske finansministerium bestyrelsesformand. Han efterfølger direktør Claes de Neergaard, Sverige. Direktør Arild Sundberg, Norge, er ny næstformand i bestyrelsen.

Den svenske suppleant i bestyrelsen Jan Landahl, direktør i Finansdepartementet, forlod sin bestyrelsespost i slutningen af maj. Jan Landahl har været suppleant i NIBs bestyrelse siden 1993.

Departementsråd Ulrika Barklund Larsson fra Finansdepartementet er ny svensk suppleant i bestyrelsen.

Rent undtagelsesvis er bestyrelsens mandatperiode 1. juni – 31. december 2004. Derefter bliver bestyrelsens sammensætning ændret som følge af Estland, Letland og Litauens medlemskab af NIB. Den nye bestyrelse kommer til at bestå af otte ordinære medlemmer, dvs. ét fra hvert medlemsland. I den nuværende bestyrelse har hvert medlemsland to medlemmer.

Kontrollkomitéen

Formandskabet i kontrollkomitéen, som overvåger bankens virksomhed og er ansvarlig for revisionen, roterer også mellem medlemslandene. For øjeblikket har autoriseret revisor Guðmundur Snorrason fra Island formandsposten. Han efterfulgte Bill Fransson, administrerende direktør, Sverige. ■

Gunnilla Nymann

Kvindelån til Letland og Rusland

NIB fortsætter finansieringen af kvindelig erhvervsvirksomhed i nærområderne. I februar underskrev man sammen med de lettiske intermediærbanker Hansabanka og Hipoteku Banka aftaler om låneprogrammer for kvindelige iværksættere. Godt en måned senere underskrev NIB en låneaftale med den russiske JSC Vneshtorgbank (VTB), som skal kanalisere midler til kvindelige erhvervsdrivende i Skt. Petersborg og Leningradområdet.

NIB finansierer låneprogrammerne i Letland sammen med Council of Europe Development Bank (CEB). De to programmer er på i alt 4 millioner euro. NIB har tidligere gennemført tilsvarende fælles låneprogrammer med CEB i Estland og Litauen.

Lånet til JSC Vneshtorgbank i Rusland er på 2 millioner euro. ■

Hansabanka og Hipoteku Banka fungerer som intermediærer for låneprogrammerne. Fra venstre: Ingrida Bluma, Hansabanka, Inesis Feiferis, Hipoteku Banka, Siv Hellén, NIB og Marja Seppälä, CEB.

Årsregnskab på cd-rom

Du kan klikke dig frem via links, downloade Excel-tabeller og blade. Vælg format i overensstemmelse med formålet. NIBs årsregnskab for 2003 foreligger i flere forskellige formater på to sprog: svensk og engelsk. Alle produkter har samme indhold.

NIB har siden 2003 udgivet en cd-rom, som indeholder årsregnskabet i såvel html- som pdf-format på svensk og engelsk. Html-formatet er specielt velegnet til den, som smidigt vil veksle mellem forskellige dokumenter, hurtigt få noter til regnskabets tabeller frem eller downloade Excel-tabeller.

På adressen <http://annual.nib.int> findes samme materiale som på cd-rommen.

Til den, som vil blade i rapporten eller arkivere den i sin bogreol, findes årsberetningen i traditionel trykt format i de to sprogversioner.

Cd-rommen og den trykte årsberetning kan bestilles over Internettet på adressen: <http://www.nib.int/nyheter/register.html> eller pr. e-mail på adressen: info@nib.int. ■

El og varme i Island

NIB har truffet aftale med det kommunale partnerskab Orkuveita Reykjavíkur om et lån på 70 millioner euro til opførelse af et kraftværk i området Hellisheiði. Det geotermiske kraftværk skal, når det står færdigt, have en elkapacitet på 120 megawatt. Efter den første byggefase, som gennemføres inden for et par år, skal kapaciteten være 80 megawatt. Det geotermiske kraftværk skal ud over el også levere varme, på lang sigt med en kapacitet på 400 megawatt. NIB udbetaler lånet i flere rater i løbet af 2004–2006.

Ved udnyttelse af den geotermiske energi pumper man hedt vand op fra jordens indre. Trykforandringen bevirker, at vandet bliver til damp, som man kan anvende til produktion af såvel el som varme. Emissionen er meget begrænset ved anvendelse af geotermisk energi. Moderne teknik og omhyggelige beregninger medvirker til en miljømæssig holdbar løsning og har givet Orkuveita Reykjavíkur god indsigt i den energikilde, man udnytter.

Orkuveita Reykjavíkur distribuerer elektricitet samt koldt og varmt vand. Den absolut største aktieejer i Orkuveita Reykjavíkur er Reykjavík by med en andel på godt 93,5 procent. Byen Akranes og de lokale myndigheder i Borgarbyggð og Borgarfjarðarsveit har mindre andele. ■

NIBs tredje milliardemission

Sigtel & Kramfeldt/Zefu/SKOY, Suomen Kuvalehti

NIB har gennemført sin tredje globale emission på en milliard amerikanske dollar. Emissionen, som er registreret hos Securities and Exchange Commission (SEC) i USA, har en løbetid på fem år. Den blev godt modtaget på markedet og var fuldttegnet i løbet af et par døgn.

– Der er stor efterspørgsel efter vore globale emissioner. Det har vi lagt mærke til på vore road shows, når vi rejser rundt og træffer både gamle og nye investorkontakter, siger NIBs chef for lånoptagelse Kari Kukka. Road showene giver en glimrende mulighed for at informere investorerne om, hvad der sker i banken, og hvilke fremtidsplaner vi har.

Obligationerne blev emitteret den 18. marts og solgt til 49 forskellige investorer, fortrinsvis centralbanker. Blandt investorerne fandtes også nogle, som

ikke tidligere havde købt NIBs obligationer. Den geografiske distribution var bred. 10 procent af obligationerne gik til Japan og 50 procent til resten af Asien. Omkring 15 procent gik til Mellemøsten og Afrika og en tilsvarende procentdel til Nordamerika, medens 8 procent gik til Europa.

– Takket være de globale, likvide milliardemissioner bliver bankens navn kendt, og samtidig giver de mulighed for, at en bredere investorkreds tegner bankens obligationer, understreger Kukka.

Dette var NIBs tredje milliardemission. Den første, med en løbetid på tre år, blev udstedt i december 2002 og den anden, med en løbetid på fem år, i april 2003. ■

Godt kan blive bedre

Fungerer det nordiske energimarked? Spørgsmålet blev drøftet på et seminar arrangeret i NIB i slutningen af maj. Der var to budskaber: Norden er banebrydende, hvad angår udviklingen af regionale energimarkeder, men trods fremgangen er der plads til yderligere forbedringer.

– Det nordiske samarbejde viste sin styrke, da det skabte det fælles elmarked, sagde Finlands handels- og industriminister Mauri Pekkarinen, som var en af talerne på seminaret.

Pekkarinen påpegede alligevel, at enhver succes trækkes med skræmmebillede. Man må spørge sig, om markedet indbyder til investeringer, fungerer åbent og til forbrugernes fordel, og om markedsaktørerne er sig sit ansvar bevidst.

Mikael Lilius, administrerende direktør for Fortum, efterlyste fælles spilleregler og en ensartet behandling af aktørerne i branchen.

– Bolden ligger nu fortrinsvis hos de nordiske politikere og myndigheder, sagde Lilius.

Paul Bulteel, som er generalsekretær for Eurelectric, paraplyorganisationen for de europæiske elselskaber, talte om det europæiske elmarked. Bo Hesselgren, chef for Konsumenternas Elrådgivningsbyrå i Sverige, belyste den enkelte forbrugers syn på energispørgsmål.

Seminaret, med mere end hundrede deltagere, blev arrangeret i samarbejde med Pohjola-Norden, Foreningerne Nordens Forbund og Fortum. ■

Gunnela Nyman

Harald Norvik, Bo Hesselgren, Paul Bulteel, Larserik Häggman, Ulf Sundqvist og Mikael Lilius sad ved panelbordet.

Energiseminaret samlede over hundrede deltagere.

Fortums administrerende direktør Mikael Lilius (i forgrunden) efterlyste fælles spilleregler for energimarkedet. Ulf Sundqvist (til højre) var ordførende for seminaret.

Dette er NIB

Den Nordiske Investeringsbank (NIB) finansierer private og offentlige projekter, som prioriteres i de nordiske lande og af låntagerne. Banken finansierer projekter både i og uden for Norden.

NIB er et multilateralt finansieringsinstitut, som ejes af de fem nordiske lande og drives i overensstemmelse med bankmæssige principper. Ejerne udpeger medlemmerne af bankens bestyrelse og kontrolkomité.

Bankens virksomhed styres af en international overenskomst mellem de fem nordiske lande, med dertilhørende vedtægter.

NIB tilbyder sine kunder langfristede lån og garantier til konkurrencedygtige, markedsmæssige vilkår. NIB skaffer midlerne til udlån gennem lånoptagelse på det internationale kapitalmarked. NIBs obligationer har højest mulige kreditværdig-

hed, AAA/Aaa, hos de førende kreditvurderingsinstitutter Standard & Poor's og Moody's.

NIB har hovedkontor i Helsingfors samt kontorer i København, Oslo, Reykjavik, Stockholm og Singapore. Banken havde pr. 31/12 2003 i alt 147 ansatte, som kommer fra alle de nordiske lande. ■

DETTE FINANSIERER NIB

NIB finansierer investeringsprojekter og projektsport af gensidig interesse for Norden og låntagerne. Investeringer, der fremmer det økonomiske samarbejde inden for Norden, har høj prioritet. NIB bevilger lån og garantier til investeringer, som sikrer energiforsyningen, forbedrer infrastrukturen eller støtter forskning og udvikling. Projekter, som forbedrer miljøet i Norden og Nordens nærområder, har ligeledes høj prioritet.

NIB er med i finansieringen af udefrakommende investeringer, som fremmer beskæftigelsen i Norden. NIB finansierer forskellige internationale projekter såvel på markederne med vækstmuligheder som inden for OECD-området. Banken yder lån til projekter, som støtter den økonomiske udvikling i Nordens nærområder, samt til investeringer rundt om i verden, hvis disse er af gensidig interesse for modtagerlandet og Norden. Ud over at yde lån stiller NIB garantier for projekter, som opfylder bankens kriterier.

De projekter, som banken overvejer at finansiere, bliver gjort til genstand for en analyse, hvorved projekternes bæredygtighed og miljøpåvirkninger undersøges. Desuden tager man i stigende grad hensyn til de sociale konsekvenser.

LÅN I NORDEN

Investeringslån

NIB bevilger mellem- og langfristede

investeringslån med en løbetid på mellem 5 og 15 år. Lånene bevilges i forskellige valutaer til fast eller variabel, markedsmæssig rente og beløbsmæssigt op til halvdelen af projektets totale omkostninger.

NIB finansierer projekter inden for:

- produktionsindustrien, blandt andet investeringer i anlæg,
- infrastruktur, investeringer inden for energisektoren, samferdsel, telekommunikation, vandforsyning og affaldsbehandling,
- miljøområdet, både inden for den private og den offentlige sektor,
- forskning og udvikling,
- grænseoverskridende investeringer, blandt andet virksomhedserhvervelser,
- udenlandske investeringer i Norden.

Regionallån

Regionallån bevilges til nationale regionalpolitiske finansieringsinstitutter for videreudvikling af erhvervslivet i regionalpolitisk prioriterede områder.

LÅN UDEN FOR NORDEN

Det centrale i NIBs internationale udlån er projekthinvesteringer (PIL). Der er tale om langfristede lån – op til 20 år – til projekter på markeder med vækstmuligheder i Asien, Mellemøsten, Central- og Østeuropa, Latinamerika samt Afrika. Lånene ydes fortrinsvis til låntagerlandets regering eller en offentlig finansinstitution. PIL-lån bevilges også uden statsgaranti, først og

fremmest til infrastrukturinvesteringer inden for privatsektoren. Lånene bevilges på op til halvdelen af projektets totale omkostninger. PIL-lån kan anvendes til finansiering af alle former for projektkomkostninger inklusive de lokale omkostninger. Lånene ydes til markedsmæssig rente og i den valuta, som kunden ønsker. Hidtil er der ydet PIL-lån til projekter i ca. 40 lande.

NIB yder også lån til nordiske virksomheders investeringer – bl.a. joint ventures og virksomhedserhvervelser – inden for OECD-området og Baltikum.

Nordens nærområde

NIB prioriterer finansiering af offentlige og private infrastruktur- og industriinvesteringer i Nordens nærområder. Endvidere deltager NIB i finansieringen af projekter i Baltikum ved at yde investeringslån til virksomheder, som investerer i de baltiske lande.

Offentlige og private miljøprojekter i Polen, Kaliningradområdet, Estland, Letland, Litauen samt det nordvestlige Rusland (Skt. Petersborg, Leningradområdet, Karelen og Barentsregionen) har højeste prioritet. Projekterne skal medvirke til at reducere miljøbelastningen og dermed også de grænseoverskridende forurenninger. Miljøinvesteringer bevilges på bankmæssige vilkår til stater, myndigheder, institutioner og virksomheder. ■

Godt resultat i 2003

NIB opnåede et godt resultat i 2003. Overskuddet var på 151 millioner euro sammenlignet med 142 millioner euro i 2002. Årets nettorenteindtægter steg til 155 millioner euro mod 150 millioner euro året før. Bankens samlede balance udgjorde ved årets udgang 16,7 milliarder euro. Nettoliquiditeten var 2 744 millioner euro. Bestyrelsen foreslår en dividende til bankens ejere, de nordiske lande, på 41,3 millioner euro for regnskabsåret 2003.

Nye udlån udgjorde 1 841 millioner euro sammenlignet med 1 648 millioner euro året før.

Årets nye låntagning var på 3 258 millioner euro (3 320). NIB gennemførte sin anden globale emission på 1 milliard US-dollar under sit globale låntagningsprogram.

Kvaliteten af bankens låneporteføljer og finansielle modparter er fortsat høj. I løbet af perioden har banken foretaget nye specifikke hensættelser til mulige tab på i alt 1 million euro. Når man tager tilbageføringer af tidligere foretagne hensættelser i betragtning, bliver nettoeffekten 0,3 millioner euro som et positivt bidrag til resultatet.

NIB udvides, i og med at Estland, Letland og Litauen bliver medlemmer af banken i 2005.

Repræsentanter for de nordiske og baltiske landes regeringer underskrev den 11. februar 2004 en ny overenskomst om NIB, som indebærer de baltiske landes medlemskab af banken. Efter national ratificering af overenskomsten i løbet af 2004 forventer man, at de tre baltiske lande bliver fuldværdige medlemmer af NIB fra den 1. januar 2005.

Overenskomsten betyder, at Estland, Letland og Litauen bliver medlemmer af NIB på samme vilkår som de nuværende fem medlemmer, Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. Alle medlemmer skal have rettigheder og forpligtelser svarende til dem, som gælder i den nuværende overenskomst om NIB.

Banken deltog i finansieringen af 62 investeringsprojekter og låneprogrammer i Norden. En stor del af lånene gik til virksomhedskøb og nyetableringer. Finansiering af miljøvenlige energiinvesteringer stod for næsten en tredjedel af årets udbetalinger.

I løbet af året blev der indgået aftaler om 27 nye internationale lån. Bankens internationale udlån gik fortsat især til infrastrukturen, først og fremmest energisektoren, samt til transport- og kommunikationssektoren. Udlånene til de baltiske

lande steg kraftigt i løbet af året med frem for alt finansiering af infrastrukturinvesteringer inden for energisektoren samt kommunale investeringer.

Bankens ejere traf i 2003 beslutning om at forhøje rammen for projektinvesteringslæneordningen PIL fra 3,3 milliarder euro til 4 milliarder euro fra den 1. juli 2004. Beslutningen øger lånekapaciteten og bankens muligheder for at yde lån til lande uden for Norden.

Miljøfinansiering er en af hjørnestenene i bankens udlånsvirksomhed. Banken havde pr. 31/12 2003 et samlet miljøengagement på 2 014 millioner euro. En stor del af lånene blev bevilget til miljøprojekter i Norden og dets nærområder. I løbet af året blev der bevilget 22 nye miljølån på i alt 379 millioner euro. ■

NIBs nøgletal (millioner euro)

	2003	2002
Nettorenteindtægter	155	150
Overskud	151	142
Udbetalte lån	1 841	1 648
Aftalte lån	1 859	1 807
Udestående lån	10 522	10 110
Lånoptagelse	3 258	3 320
Optagne lån (udestående)	13 087	13 150
Nettoliquiditet	2 744	2 947
Samlet balance	16 666	15 948
Egenkapital i % af samlet balance	9,9	9,7
Overskud i % af gennemsnitlig egenkapital	9,5	9,5
Medarbejdere	147	144

NÆR NORDISK ERHVERVSLIV

Den Nordiske Investeringsbank (NIB) er de nordiske landes fælles internationale finansinstitution, der har til opgave at fremme samarbejde og økonomisk vækst i Norden. NIB tilbyder langfristede og konkurrencedygtige lån til såvel private som offentlige projekter.

NIB yder lån til investeringer, som sikrer energiforsyningen, fremmer udviklingen af transportruter og forbedrer miljøet i Norden og Nordens nærområder. NIB finansierer også virksomhedskøb over grænserne samt projekter inden for fremstillingsindustrien.

NIB ejes af de fem nordiske lande. Banken er aktiv i mere end 35 lande. De tre baltiske lande bliver medlemmer af banken i 2005.

De nordiske udestående lån er på omkring 8 milliarder euro, medens de internationale udestående lån udgør omkring 2 milliarder euro.

DEN NORDISKE INVESTERINGSBANK

Fabiansgatan 34, PB 249, FIN-00171 Helsingfors, Finland, telefon: +358 9 18 001, e-mail: info@nib.int, www.nib.int